

Hadtáp alkalmazó megbeszélés

Elhangzott vélemények és közvetlen megfigyelések alapján megállapítható, hogy a különböző iskolákban, tanfolyamokon vagy kiképzési foglalkozásokon résztvevő bajtársak félelemteljes aggodalommal várják az alkalmazó megbeszélés kezdetét és ez a félelem nem oszlik el, míg az alkalmazó megbeszélés be nem fejeződik, vagy az elvégzett munka kiértékelése és ennek eredményének kihirdetése meg nem történik.

Kétségtelen, hogy egy alkalmazó megbeszélésen helytállni sokkal nehezebb, mint pl. vizsgáznj egy szabályzatból, mert az alkalmazó megbeszélés során nemcsak arról vizsgázunk, hogy ismerjük-e a szabályzatokat, hanem arról is, sőt főleg arról, hogy ezeket a szabályokat az adott helyzetben helyesen és észszerűen alkalmazni is tudjuk-e.

De egymagában ez a tény nem indokolja és nem is indokolhatja az alkalmazó megbeszélésekkel szemben tanúsított félelmet. Nem is tételezhető ez fel, hisz katonák vagyunk, kiknek félelem nélkül kell helytállni akkor is, ha recsegnek, ropognak körülöttünk a bombák, amikor intézkedéseinktől nem a „gyakorló hadrend”, hanem az élethalál harcot vívó honvédeink sorsa s esetleg a harc kimenetele függ, s amikor nem előljáróink, hanem a dolgozó magyar nép előtt vizsgázunk.

Megfigyelések alapján leszögezhető, hogy azért olyan félelmetes a bajtársak részére az alkalmazó megbeszélés, mert mindenkor kevésnek találják azt az időt, amit az egyes feladatok megoldására a gyakorlatvezető meghatároz s ennek megfelelően nem is tudnak a feladattal megbirkózni. De a tapasztalatok alapján az is állítható, hogy nem azért kevés az idő, mert a gyakorlatvezető helytelenül határozza meg a megoldáshoz valóban szükséges időt, hanem azért, mert a bajtársak:

1. nem készülnek kellően elő az alkalmazó megbeszélésre;
2. nem készítenek maguknak célszerű feljegyzéseket az alkalmazó megbeszélés során közölt adatokról és rögzített helyzetekről;
3. az alkalmazó megbeszélés során az egyes feladatok kidolgozásánál nem arra helyezik a súlyt, hogy a helyzetmegítélés alapján — a katonai szaktudásuk adta jözan észükre hallgatva — önállóan megoldják a feladatot, hanem a szomszédtól várják az életmentő ötletet, vagy pedig azon törik a fejüket, hogy vajjon mi is lehet a „hivatalos megoldás” s mi lesz velem, ha nem találom el azt;

4. nem számolnak a rendelkezésre álló (meghatározott) munkaidővel, nem tudják azt helyesen beosztani. Túl sok időt fordítanak:

szabályzatpontok, adatok kikeresésére,

gondolkodásra,

a tervezésre,

a szomszédtól életmentő ötlet megszerzésére, vagy a hivatalos megoldás kitalálására,

nyomtatványok elkészítésére stb., stb. ... és így természetesen, hogy nem marad idejük az elgondolások (tervek), vagy a megszerzett adatok írásbeli rögzítésére.

A rendelkezésre álló és részletesen kiértékelt tapasztalati adatok azt bizonyítják, hogy ha ezeket az időt rabló tényezőket a bajtársak kiküszöbölik, elegendő idejük marad a lényegi munka elvégzésére és akkor a legnehezebbnek látszó feladatot is meg fogják oldani. Ha ez sikerülni fog, a bajtársak visszanyerik önbizalmukat, vagy önbizalomra tesznek szert és ezzel egyidejűleg meg fog szünni az alkalmazó megbeszélés előtti és alatti félelemérzetük is.

Természetes, hogy *mindennek az alapja az, hogy a szabályzatokat jól ismerjük*. Azokat nem tanulhatja meg más a bajtársak helyett. De lehet tanácsot adni arra, hogy a többi fent felsorolt időt rabló tényezők hogyan küszöbölhető ki.

Gyakorlati tapasztalatok alapján ezeket az alábbiakban közlöm a bajtársakkal:

Az alkalmazó megbeszélésnek már előre közölt tárgyából következtetni lehet arra, hogy az alkalmazó megbeszélés során körülbelül milyen feladatok megoldására kerül majd sor. Pl. egy hadtáparancsnoki alkalmazó megbeszélés esetén tudhatom előre, hogy ezen feltétlenül sor kerül:

hadtáptájékoztató,

hadtáp áttelepítési terv,

szemrevételezési terv,

utánszállítási terv,

hadtáparancs, hadtápjelentés stb. megszerkesztésére.

Ezeknek a hadtápokmányoknak a külalakja mindig azonos, csak a tartalmuk változik az adott helyzetnek megfelelően. Önként adódik tehát egy ilyen lényeges időt rabló tényező kiküszöbölésére a lehetőség azzal, hogy a fentiekhez szükséges nyomtatványokat — a kiadott „Segédlet” mintái szerint — már előre még odahaza elkészítjük. Ha ezt megtesszük, nem kell a kérdőpont kidolgozására meghatározott időnek nagyrésztét a vonatkozó minta kikeresésére és megvonalozására fordítani. A gyakorlat-

vezető által meghatározott idő teljes egészében rendelkezésre áll a lényegi munka elvégzésére.

Ezzel még nem merült ki az időt rabló tényezők kiküszöbölésének lehetősége. Az említettekén kívül még több olyan segédletet lehet már előre összeállítani, előkészíteni, melyek megkönnyítik a munkát. Mint ilyeneket ajánlom a bajtársaknak az alábbiakat:

1. Adattáblázat.

A közölt minta szerint előre elkészített nyomtatvány, melybe előre bejegyezhetőek a már ismert adatok, majd az alkalmazó megbeszélés során közölt s még szükséges adatok. Például: a feltevés közli a személyi, az állat-, a gépjármű- stb. állományt. Ha a továbbiakban a feltevésből arról értesülök, hogy a személyi állományba 10%, a loállományban 20% és gépjárműállományban 5% veszteség van, akkor e táblázatba már a megfelelő százalékokkal csökkentett adatokat jegyzem be. Ugyancsak ide jegyezhetőek be a feltevés folytatásában foglaltak szerint az alárendeltségbe kerülő alakulatokra vonatkozó adatok. Ha az alkalmazó megbeszélés során bármely adatra szükség van, az egész rövid idő alatt leolvasható a táblázatból, s nem kell sok időt vesztegetni az adat megkeresésére vagy kiszámítására.

2. Mérőléc.

Az elméleti anyagból tudjuk, hogy a hadtápszolgálat egyes intézeteit támadásban és védelemben kb. hány kilométeres mélységben kell a zlj., ezred, hadosztály hadtápkörletben elhelyezni. Fejben ezt megtartani nehéz, mert nem foglalkozunk vele állandóan. Segítségül szolgálhat egy előre elkészített mérőléc. Mi ez a mérőléc? Egy fából vagy kartonból készített vonalzó, melynek egyik oldalán a kilométertávolságokat az 50.000-es, a másik oldalán ezeket a 75.000-es térképnek megfelelően megjelöljük. Ezután az egyes oldalak baloldalára a megfelelő távolságokon a támadásra, míg a jobboldalra a védelemre vonatkozó adatokat rögzítjük a megfelelő intézet csapatjelzésének odarajzolásával. Ha az így elkészített mérőlécet a térképre fektetjük, akkor egész rövid idő alatt megkapjuk azt a területet, amelyen belül ki kell választani az intézet telepítésére a legalkalmasabb helyet. Természetesen ez nem jelenti azt, hogy ezután nem kell a helyzetet mérlegelni. A helyzet lehet egész rendkívüli, amikor az egyes intézeteket az elméleti határoktól sokkal közelebb vagy távolabb kell elhelyezni. Állítom azonban, hogy a mérőléc ilyenkor is segítségre van, mert támpontul felhasználható.

Létszám-, súly- és szállítótér adatok

Anyagnem stb.		Saját hadrendi alakulatok					Ideiglenesen alárendelt ala.		Megjegyzés
		I.	II.	III.	Ezred főzrs és közvetlenek	Ezred összesen	Összesen	Mindössze	
		zászlóalj							
Létszám	ember								
	ló								
Lőszer	javadalmazás								
	súly tonna								
Üzemanyag	javadalmazás								
	súly tonna								
Élelem	javadalmazás								
	súly tonna								
Szemes lőtáp	javadalmazás								
	súly tonna								
Szálas takarmány	javadalmazás								
	súly tonna								
Gépjármű állomány	mkp.	darab							
	szgk.								
	tgk.								
Fogatolt jármű állomány	drb								

3. Kilométermutató.

Tervek és számvetések elkészítéséhez állandóan szükség van annak ismeretére, hogy az egyes helyiségek mily távolságra vannak egymástól. A távolságok lemérése elég sok időt vesz igénybe még akkor is, ha térképmérő műszer áll rendelkezésre. Ez el nem kerülhető. De lehet egyrészt egyes távolságokat már előre odahaza lemérni és feljegyezni, ha előre megkapjuk az alkalmazó megbeszélés feltevését és a hozzá való térképet, másrészt lényeges időmegtakarítás érhető el azzal, ha a már egyszer lemért távolságokat egy előre elkészített táblázatban rögzítjük, mert akkor nem kell azt újra lemérni, ha az alkalmazó megbeszélés egy későbbi helyzetében újra szerephez jut.

Legcélszerűbb erre a közölt minta szerinti kilométermutató nyomtatványt előre elkészíteni. Ebbe már odahaza bejegyezhetőek mindazon távolsági adatok, melyekről a feltevésben közöltek alapján feltételezhetőek, hogy rájuk szükség lesz. Ezen nyomtatványba aztán az alkalmazó megbeszélés során folyatónlagosan bevezetjük mindazokat a távolsági adatokat, melyeket akkor állapítunk meg.

Gondoljanak a bajtársak csak vissza azon alkalmazó megbeszélésekre, melyeken eddig résztvettek. Bizonyára Önöknél is előfordult, hogy ugyanazon távolságokat az alkalmazó megbeszélés során többször is lemérték, mert az első leméréskor nem jegyezték fel, fejben megtartani meg képtelenek voltak. Ha rendelkezésre áll a kilométermutató, ez nem fog előfordulni. Ez pedig egy újabb időtrabló tényező kiküszöbölését jelenti.

4. Időbeosztási táblázat.

Igen gyakran előfordul az alkalmazó megbeszélések alatt, hogy a résztvevő ugyanazon közeget vagy intézetet egyidőben két olyan feladattal is megbíz, amely két feladat egymástól teljesen elütő és egyidőben semmi körülmények között sem végezhető el. Például:

reggel 9 órakor megbeszélésre, illetve kidolgozásra kerül az új hadtápkörlet felderítési terve. Ebben a kidolgozó beállítja, hogy 10 órakor az élelmező szolgálat vezetője útbaindul előre az új körletbe szemrevételezni s visszatér 14 órára. E kérdés letárgyalása után több más kérdés kidolgozására kerül a sor, majd 15 órakor a hallgató azt a feladatot kapja, hogy adja ki az intézkedését a hadosztály raktárból történő asznapi élelem felvételezésre. A helyzet történetesen olyan, hogy ezt a felvételezést a legcélszerűbb 10 és 14 óra között lebonyolítani s ezért ki is adja

Kilométer mutató

Helység	Pásztó	Héhalom	Verseg	Kartal	Szirák	Egyházasdengeleg	Erdőtárcsa	Kálló	Püspökmagyaros	Harasztimajor	Zsidó	Megjegyzés
Pásztó		20	30	31				36				Csak azokat a távolságokat mérjük le és jegyezzük be, melyekre az alkalmazó megbeszélés során szükség van. Egy távolság lemérése és bejegyzése esetén azonnal jegyezzük be a fordítottját is. Pl. lemértem Pásztó — Kálló távolságát, akkor bejegyzem egyúttal a Kálló — Pásztó viszonylatban is ugyanezt a távolságot.
Héhalom	20		10	13				12				
Verseg	30	10		6								
Kartal	31	13	6									
Szirák						5	9	14				
Egyházasdengeleg					5		4	9				
Erdőtárcsa					9	4		5				
Kálló	36	12			14	9	5		8	12	18	
Püspökmagyaros								8		4	12	
Harasztimajor								12	4		7	
Zsidó								18	12	7		

az intézkedést, hogy az élelmező szolgálat vezetője 10 és 14 óra között felvételez a hadosztálynál. Teszi ezt azért, mert a „drukkolás”-ban már régen elfelejtette, hogy reggel 9-órakor egy más kérdőpont keretében az élelmező szolgálat vezetőjét ugyanerre az időre már más feladattal bízta meg. Mondanom sem kell, hogy a gyakorlatvezető ezt azonnal észreveszi s nyomban rá is mutat az elkövetett hibára. A hallgató ezt szomorúan tudomásul veszi, röstelli baklövését, önmagában viaskodik, bántja a dolog, nem tud a továbbiakban odafigyelni s utána hibát, hiba után követ el.

Hasonló hibák fordulnak elő a járművek igénybevétele és felhasználása kérdéseiben is. Talán még nem is volt olyan alkalmazó megbeszélés, ahol ne lett volna olyan hallgató, aki ugyanazon idő alatt, ugyanazon szállító szakaszt két egymással teljesen ellentétes irányú feladat megoldására rendelt ki.

Előfordul olyan eset is, mikor a hallgató 10 órában rögzíti azt az időpontot, amikor a parancsát kiadja s közben megállítja őt a gyakorlatvezető azzal a kérdéssel, hogy hogyan intézkedhetett már 10 órakor, mikor a parancsot az ezredparancsnoktól csak 11 órakor kapta meg.

Ezen és sok egyéb hasonló hibaforrás kiküszöbölésére alkalmas a közölt minta szerinti — az alkalmazó megbeszélés egész ideje alatt folyamatosan vezetendő — időbeosztási táblázat: Ha ugyanis ebbe bejegyezzük pl., hogy az élelmező szolgálat vezetője 9 órától 15 óráig szemrevételezésen van, akkor nem fordulhat elő, hogy ugyanezen időre az élelmező szolgálat vezetőjének újabb feladatot is adunk, feltételezve természetesen, hogy a hallgató mielőtt intézkedik a közeggel előzetesen mindig meg is nézi az időbeosztási táblázatot.

Lehet, hogy lesznek a bajtársak között olyanok, akik most azt gondolják magukban, hogy a gondolatfűzés nem következetes, mert az előző sorok azt tárgyalják, hogy az időtrabló tényezőket ki kell küszöbölni, s most mégis egy olyan segédeszközt ajánl, melynek vezetése időt vesz igénybe. Igazuk is van ezeknek a bajtársaknak, de csak elméletileg, mert gyakorlatilag ez egy olyan időbefektetés, mely az alkalmazó megbeszélés során bőségesen kamatozik.

Időbeosztási táblázat

de N	Ó r a	Ezred pk.	Törzs pk.	Hadtáp pk.	Élm. szolg. vez.	Ruh. es von. ag. szolg. vez.	Üza. szd. vez.	Száll. szd. pk.	Száll. szd. 1. szakasz	Száll. szd. 2. szakasz	Gk. raj	Megjegyzés	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
I. 10	6-7	E l i g a z í t á s			Helysz. besz.	polg. jav. megszerv.	B e é r k e z é s						
	7-8	E l i g a z í t á s											
	8-9	T ö r z s m u n k a											
	9-10												
	10-11												
	11-12	S z e m r e v é t e l e z é s											
	12-13												Felvételezés a honnál 1. forduló
	13-14												
	14-15			Szemrevét.									
	15-16												
	16-17	E l i g a z í t á s			Felvételezésen a ho. raktárnál		Gk. rajjal úton	Szállító szd.-al úton	Kiszállítás a zászlóaljakhoz			Felvételezés a honnál 2. forduló	
	17-18				Ho. pságnál.								
	18-19												
	19-20												
	20-21												
	21-22					E l i g a z í t á s + T ö r z s m u n k a					Pihenő.		
	22-23												
23-24				Htp. pcs. kiadás									

5. Átszámítási táblázat.

Különösen ágazatvezetői alkalmazó megbeszéléseken igen fontos segédeszköz. Minden ágazatvezető hasznát veszi, ha a hatáskörébe utalt anyagnemre készít ilyen táblázatot. Példának említem meg az élelmező szolgálattal kapcsolatos alkalmazó megbeszélést. Az élelmező szolgálat vezetője az élelmicikkeket *adagban* számolja és adagokban is tartja nyilván. A szállítási szükséglet igénylésénél azonban már súlyban kell az adatokat megadni. Nem segít magán akkor sem, ha súlyban tartja nyilván az élelmikészletét, mert akkor meg azt kell kiszámítania, hogy a meglévő súly hány adagot képvisel, mert aszerint kell neki az elosztásna és az igénylésre intézkedni. Ha pedig adagban és súlyban is nyilvántartja, akkor is egyszer el kell végeznie az átszámítást. Igen ám, csak hogy egy igen lényeges különbséget jelent az, hogy ezt az átszámítást már előre elvégzi odahaza nyugodt légkörben, vagy pedig az alkalmazó megbeszélés ideje alatt. Ha ezt az alkalmazó megbeszélés idejére hagyja, akkor: rengeteg időt veszít a lényegi munka terhére,

egész biztosan tévedni fog a számolásban, mert gyorsan akarja elvégezni s mert szorongva csinálja.

Kétségtelen, hogy igen verejtékező dolog egy alkalmazó megbeszélésen a szorzások és osztások tömegét elvégezni. Különösen nehéz ez azoknak, akik egyébként számolással nem foglalkoznak. A tapasztalat azt mutatja, hogy még azok is tévednek ilyenkor, akik rendszeresen foglalkoznak számolási műveletekkel. Ezek különösen ott követik el a hibát, amikor az adag grammban van meghatározva, a végeredményt pedig métermázsában, tonnában vagy hektoliterben kell meghatározni. Az átszámításnál egy nullával többet hagy el, vagy kevesebbet s máris egész hamis adatot kapott s rossz az egész kidolgozása.

Ezeket a hibaforrási lehetőségeket és időtrábló tényezőket kiűszöböli ki a közölt minta szerinti átszámítási táblázat. Ha azt akarjuk pl. megállapítani, hogy mennyi 1470 adag kávékonzerv súlya, akkor egymás alá írva vagy fejben összeadva a részadatokat:

1000 adag	50 kg
400 „	20 „
70 „	3,5 „

összesen: 73,5 kg,

egész rövid idő alatt megkapjuk a helyes eredményt.

Ha ugyanezt a műveletet ott a helyszínen szorzással végezzük el, könnyen előfordul, hogy 735 kg-ot hozunk ki.

Átszámítási táblázat

(Adagról-súlyra)

A cikk megnevezése	1	10	20	30	40	50	60	70	80	90	100	200	300	400	500	1000
	a d a g s ú l y a															
	g	k i l o g r a m m														
Kenyér	500	5	10	15	20	25	30	35	40	45	50	100	150	200	250	500
Kávékonzerv	50	0·5	1	1·5	2	2·5	3	3·5	4	4·5	5	10	15	20	25	50
Hús	250	2·5	5	7·5	10	12·5	15	17·5	20	22·5	25	50	75	100	125	250
Szalonna	50	0·5	1	1·5	2	2·5	3	3·5	4	4·5	5	10	15	20	25	50
Főzelék	200	2	4	6	8	10	12	14	16	18	20	40	60	80	100	200
Szárítottzöldség	200	2	4	6	8	10	12	14	16	18	20	40	60	80	100	200
Gyümölcsíz	100	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	20	30	40	50	100
Zsír	25	0·25	0·50	0·75	1	1·25	1·50	1·75	2	2·25	2·50	5	7·5	10	12·5	25
Rántásliszt	25	0·25	0·50	0·75	1	1·25	1·50	1·75	2	2·25	2·50	5	7·5	10	12·5	25
Só	20	0·20	0·40	0·60	0·80	1	1·20	1·40	1·60	1·80	2	4	6	8	10	20
Fűszer	1										0·10	0·20	0·30	0·40	0·50	1
Szárított zöldség	2										0·20	0·40	0·60	0·80	1	2
Hagyma	1										0·10	0·20	0·30	0·40	0·50	1
Cukor	10	0·10	0·20	0·30	0·40	0·50	0·60	0·70	0·80	0·90	1	2	3	4	5	10
Kétszersült	200	2	4	6	8	10	12	14	16	18	20	40	60	80	100	200

6. Helyzetnyilvántartás.

Sztálin elvtárs mondotta a SzK(b)P. XIV. kongresszusán: „Semmiféle építőmunka, semmiféle állami munka, *semmiféle tervszerű munka nem képzelhető el helyes nyilvántartás nélkül.*”

Vonatkozik ez a megállapítás a háborús anyagi (hadtáp) szolgálatra is. Mert itt is a jó és eredményes munkának nélkülözhetetlen alapja a pontos és folyamatosan vezetett helyzetnyilvántartás. Számítalan formában készíthető. A lényeg az, hogy a nyomtatványát előre készítsük el s azt az alkalmazó megbeszélés egész ideje alatt folyamatosan vezessük.

A bajtársak az eddigi alkalmazó megbeszéléseken már kaptak egy „hivatalosan” kidolgozott mintát. En itt közlök most egy másik mintát, amely részletesebb, több adat feljegyzésére alkalmas. Aki ezeknél is jobbat és egyszerűbbet tud, szerkesszen olyant magának, de feltétlenül előre készítse el s azt folyamatosan vezesse.

Az itt közölt minta szerint folyamatosan vezetett helyzetnyilvántartásból minden időben leolvasható, hogy mely napra (napon)

mi van kiutalva,

mi van összkészletben,

mi varr az ezrednél, az egyes zászlóaljnál,

mi a hiány az összkészletre, a raktár és a zászlóaljok készletére,

honnan kell a kiutalt mennyiséget felvételezni, hány kilométerről, mily súlyt kell szállítani stb.

Ha a hiányokat színes ironnal jegyezzük be, akkor az feltűnően figyelmeztet arra, hogy intézkednem kell felvételezésre, vagy az anyagnak a zászlóaljokhoz történő kiszállítására stb.

Higyjék el a bajtársak, ha egy ilyen helyzetnyilvántartás rendelkezésükre áll, nem fóg gondot okozni sem a hadtáptájékoztató, sem a hadtápjelentés, sem az utánszállítási terv, stb. megszerkesztése.

Helyzetnyilvántartás a hadtápparancsnok részére.

Megjegyzések :

A „Kell” rovatokba az adatokat a kiadott segédlet alapján **előre jegyezzük be.**

A feltevésben esetenként közölt hadtáphelyzetet, kiutalásokat stb. folyamatosan vezessük be.

A „Kiutalás” rovatba beállított javadalmazást akkor vezetjük be a „Bevétel” rovatba, amikor a hadműveleti időben elértük ahhoz az időhöz, amikor a készlet a szállítási terv szerint valóban az alakulathoz érkezett.

A napi fogyasztást ne feledjük el kiadásba helyezni. Ha a feltevésben nincs is közölve, hogy egy napi élelem elfogyott, azt akkor is kiadásba kell helyezni, mert ez elfogy, ha van harc, ha nincs, ha van mozgás vagy nincs. Lőszernél és üzemanyagnál más a helyzet. Itt a harchelyzettől függ a fogyasztás mértéke. Ha a feltevés közli a fogyasztást, akkor kiadásként ezt kell beállítani. Ha egy közbeeső hadtáparancs szabályozza a fogyasztás mértékét, akkor ezt kell kiadásként könyvelni. Ha semmi támpont nincs, akkor feltételezés alapján kell a napi fogyasztást beírni. Ilyenkor a kidolgozásban juttassuk ezt kifejezésre.

Hadtáphelyzetjelentést, vagy tájékoztatót a nyilvántartás adatai alapján szerkesszük meg. Előzetesen vezessük azonban keresztül azokat a bevételeket és kiadásokat, melyek addig az időpontig megtörténtek, mely időpontról a jelentés szól.

7. Emlékeztető

Az alkalmazó megbeszélés feltevésének és a folyamatosan kiadásra kerülő feltevés folytatásának minden sorát ki kell értékelni abból a szempontból, hogy az abban foglaltak kapcsán milyen intézkedések megtételére van szükség. Az alkalmazó megbeszélés minden egyes mondatának lehet különös jelentősége, melyet talán fel is ismernek akkor, amikor azt olvasom, de elfelejtem addigra, míg sor kerül arra, hogy annak kapcsán intézkedni kell. Meg vagyok győződve arról, hogy a legtöbb bajtárs pl. az alkalmazó megbeszélés első oldalán foglalt azt a mondatot, hogy: „Hadműveleti idő: 1949. IX. 1—5.” egyszerűen tudomásul vette s utána figyelmesen olvasta tovább a következő sorokat. Bizonyára kevesen voltak, akik megálltak e mondatnál s gondolkodtak azon, hogy mit is jelent ez az idő a hadtápszolgálat szempontjából. Pedig van sok kiértékelni való ebben a mondatban is, mert igen sok intézkedésemet befolyásolja az a körülmény, hogy azon hadműveleti időben, amely alatt az alkalmazó megbeszélés lejátsszódik:

a fák még nem hullatták le levelüket, tehát jó rejtőzési lehetőséget nyújtanak, vagy fordítva,

a földeken kukorica- és napraforgótáblákat találunk, melyek ugyancsak jó rejtőzési lehetőséget nyújtanak,

a búza, rozs, árpa, zab stb. táblák már le vannak aratva, a termést már ki is csépellték, a gazdasági év elején vagyunk

még, tehát ezen cikkekben számolhatok helyszíni beszerzéssel, az időjárás még nem zord; nem kell téli ruházati cikkek-ről, helyiségek fűtéséről gondoskodni, elszállásolás táborban is lehetséges,

nem állt még be az esős időszak, egyvonalas utak is használhatók és így tovább...

Ezekre gondoljunk bajtársak akkor, mikor azt állítom, hogy az alkalmazó megbeszélés minden mondatának lehet, vagy van jelentősége. Ahhoz, hogy ezt a jelentőséget felismerjük, gyakorlat kell, ahhoz viszont, hogy a felismert jelentőség kapcsán meg is tegyünk a szükséges intézkedéseket, ahhoz az szükséges, hogy meg ne feledkezzünk róla. Előfordulhat pl., hogy a feltevés közli, hogy a hadosztályparáncsnokság a három nap mulva meginduló támadás napjára a küzdők részére fejenként 100—100 gramm szalonnapótlék kiszolgáltatását engedélyezi. A támadásra vonatkozó hadtápparáncs megszerkesztésére esetleg csak másnap kerül sor, addig pedig már elfelejtődött, hogy intézkedni kell arra, hogy a csapat tudomást szerezzen a pótlék engedélyezéséről és hogy a csapat valóban hozzá is jusson e pótlékhoz. Hogy ez elő ne fordulhasson, ajánlom a bajtársaknak, a közölt minta szerinti „Emlékeztető” elkészítését s annak folyamatos vezetését. Ha az ilyen emlékeztetőbe az előbb említett mondat olvasásakor azonnal bejegyzem a megfelelő napra a „Hadtápparancs” és az „Élelmező szolgálat vezető” tételeibe, hogy ezt fel kell venni a hadtápparancsba, illetve, hogy az élelmező szolgálat vezetőjét utasítani kell, hogy ezt igényelje, vagy vételezze fel, vagy szállítsa ki, bizonyára nem fogok róla megfeledkezni.

Egy másik példa: a feltevés közli, hogy X-én 10 órától (3 nap mulva) egy aknavetőszázad és egy páncéltörő század az ezred alárendeltségébe lép. Mikor ezt olvasom, rögtön gondolkodnom kell azon, hogy ezzel kapcsolatban milyen ténykedéseket kell végrehajtanom. Gondolkodásom eredménye: állomány emelkedik, tehát a mozgótartalékot ki kell egészíteni, több anyagot kell vételezni, tehát ha beadtam már a szállítási igénylést, akkor ezt helyesbítenem kell, illetve az igénylésnél figyelembe kell vennem, tájékoztatni kell ezekről az ágazatvezetőket, stb. ... Ha ezeket az emlékeztető megfelelő tételeinél, illetve rovataiban feljegyzem és azt akkor, mikor intézkednem kell, meg is nézem, nem fogok ezekről megfeledkezni.

A helyesen és folytatólagosan vezetett emlékeztető igen hathatós segédeszköz bármely feladat megoldásához. Próbálják meg a bajtársak egyszer s meg fognak erről győződni.

Emlékeztető

Kivel, mely ügykörrel stb. kapcsolatos		Az egyes napokra vonatkozó állomás- helyek és időpontok stb. bejegyzése	1.) ..... hó ..... nap	2.) ..... hó ..... nap	3.) ..... hó ..... nap
Ellenség	1.				
	2.				
	3.				
Saját alakulat	1.				
	2.				
	3.				
Ezredparancsnok parancsa (elgazdítása)	1.				
	2.				
	3.				
Hadtápparancsnok elha- tározásai, feladatai	1.				
	2.				
	3.				
Hadtápparancs	csapatok felé	1.			
		2.			
		3.			
	hadtáppintézetek felé	1.			
		2.			
		3.			
Hadtápjelentés	1.				
	2.				
	3.				
Esedékes egyéb jelen- tések	1.				
	2.				
	3.				
Igénylések	1.				
	2.				
	3.				
Egyéb	1.				
	2.				
	3.				

Kivel, mely ügykörrel stb. kapcsolatosan		Az egyes napokra vonatkozó állomás-helyek és időpontok stb. bejegyzése	1.) ..... hó ..... nap	2.) ..... hó ..... nap	3.) ..... hó ..... nap
Hadtápparancsnok eljizsztatása, egyb parancsai, mozgatasok stb.	minden ágazat vezető részére	1. _____ 2. _____ 3. _____			
	pénzügyi szolgálat vezető részére	1. _____ 2. _____ 3. _____			
	ételmező szolgálat vezető részére	1. _____ 2. _____ 3. _____			
	ruházat és vonatanyag szolgálat vezető részére	1. _____ 2. _____ 3. _____			
	szállító száwadparancsnok részére	1. _____ 2. _____ 3. _____			
	szállító század I. szakasz	1. _____ 2. _____ 3. _____			
	szállító század II. szakasz	1. _____ 2. _____ 3. _____			
	Gépkocsi raj	1. _____ 2. _____ 3. _____			
	Egészségügyi szolgálat	1. _____ 2. _____ 3. _____			
	Állategészségügyi szolgálat	1. _____ 2. _____ 3. _____			

8. Hadtáparancs, hadtáphelyzetjelentés stb. váza.

Szabályzatunk pontosan előírja, hogy mit kell tartalmazni ezeknek a hadtápokmányoknak.

Minden hadtápokmánynak vannak olyan részei, melyek bármilyen helyzetben is feltétlenül szerepelnek ezekben. Ha ezeket a címeket és alcímeket a közölt mellékletek mintája szerint előre feljegyezzük egy-egy ív papírra, akkor ha ezen okmányok megszerkesztésére kerül a sor, kevesebb időt kell eltölteni az írással, de a legnagyobb segítséget azáltal kapjuk s abban van ezen előre elkészített segédletnek a legnagyobb jelentősége, hogy biztosan nem fogunk lényeges dolgot az okmányból kihagyni, mert ez előre felírt cím és alcím figyelmeztet arra, hogy még ezt vagy amazt is fel kell az okmányba venni.

Ha pontosan vezetjük a helyzetnyilvántartást, az emlékeztetőt és a munkatérképbe a helyzetet helyesen rögzítjük, akkor az említett hadtáparancs vagy hadtáphelyzetjelentés nyomtatványváz segítségével feltétlenül helyesen fogjuk ezen okmányokat megszerkeszteni.

(név, rendfokozat)

TITKOS!

..... sz. Hadtápjelentés.

(.....000)

A ..... hadtápjának helyzete
1950. évi ..... hó .....-n ..... óraker.

1. Hadtápkörlet határok: a) jobbról:
b) balról:
c) hátsó határ:
2. Hadtápjentézetek települése:
a) e. sgh.:
b) e. lősz. fh.:
c) e. raktárak, áeü. og., gjmü. gyűjtőhely:
3. Ezred utánszállítási vonal:
4. Meglévő készletek, igénylés:

Anyagnem	Készlet javadalmazás		Igénylés javadalmazás		Megjegyzés
	E-nél	Zljak-nál	...hó ...re	...hó ...re	
Lőszer					
Élelem					
Szemes lőtáp					
Szálas takarmány					
Üzemanyag					

5. Anyag kiszállítást végzi:
6. Egészségügyi-, állategészségügyi helyzet:

	I.	II.	III.	E. közv.	E. össz.	Megjegyzés
	zászlóalj					
Sebesült katonák						
Sebesült lovak						

7. **Hadiveszteségek:**
a) Halottak:
b) Elpusztult ló:
c) Anyag:
8. **Zsákmány:**
a) mennyisége:
b) gyűjtő (tároló) helye:
9. **Szállítótér helyzet:**
a) országos jármű:
b) tehergépkocsi:
10. **Utak állapota:**
11. **Ellenséges földi (légi) behatás:**
12. **Összefoglalva:**

---

pol. ti.

---

hadtáparancsnok.

TITKOS!

..... számú hadtáptájékoztató,

(.....000)

A ..... hadtápjának helyzete 1950. .... hó .....-n
..... órakor:

1. Meglévő készletek, kiutalások:

Anyagnem	Készlet javadalmozás		Kiutalások javadalmozás			Megjegyzés
	B-nél	Zijak-nál	--- hó --- re	--- hó --- re	--- hó --- re	
Lőszer						
Élelem						
Szemés lőtáp						
Szálas takarmány						
Üzemanyag						

2. Anyagszállítás:

3. Helyszíni beszerzés várható eredménye:

4. Szállítótér helyzet:

a) országos jármű:

b) tehergépjármű:

c) összteherbíróképesség: tonna:

d) kiértékelés:

5. Ruházat, felszerelés és egyéb anyag helyzete:

6. Egészségügyi helyzet:

7. Állategészségügyi helyzet:

8. Ezred hadtápkörlet:

9. Összefoglalva:

a) anyagellátottság mérve:

b) mozgótartalék:

c) a kiutalt készletek felvételezése utáni helyzet:

TITKOS!

..... 1950. .... hó .....-n .... óraker keft
.... sz. hadtápparancs.
(.....000).

1. Anyagszállítás:
2. Ezredhadtáp határok:
  - a) jobbról:
  - b) balról:
  - c) hátsó határ:
3. Utánpótlás és hátraszállítás útvonalai:
  - a) ho. számára:
  - b) E. számára:
4. Ezred hadtáppintézetek telepítése: (hol, mikor)
  - a) E. sgh.:
  - b) E. lösz. fh.:
  - c) E. raktárak, a száll. szd. 2. szakasza:
  - d) Áeti. kórház:
5. Hátraszállítás, betegleadás, felvételezés: (hol, mikor)
  - a) Betegleadás:
  - b) Menetképtelen lovak leadása:
  - c) Mű., hjr., gjmű. anyag leadása és vételezése:
  - d) Minden egyéb anyag felvételezése:
6. Készletek feltöltése:
7. Fogyasztás mértéke:
8. Utánpótlási sorrend:
9. Híradószolgálat:
10. Biztosítás:
11. Jelentések:

epk.

pol. ti.

e. hadtáppk.

e. törzspk.

9. Harcászati emlékeztető.

Minden alkalmazó megbeszélés előtt, feltétlenül át kell ismételni a Harcászati- és egyéb szabályzatoknak azon pontjait, melyek kapcsolatosak az alkalmazó megbeszélés tárgyával. Ha pl. az alkalmazó megbeszélés egy lövészezred menet alatti hadtápszolgálatának működését fogja tárgyalni, akkor a Harcászati Szabályzataból és egyéb szabályzatokból át kell ismételni azokat a pontokat, melyek a lövészezred menetét tárgyalják.

Célszerű ilyenkor a szabályzat lényeges részéről jegyzetet készíteni, mely megkönnyíti az ismétlést s azonkívül segítségül szolgálhat az alkalmazó megbeszélés lefolyása során, mert ebben könnyebben találom meg a keresett részt, mint a szabályzatban.

Mintául szolgáljon a közölt melléklet (csak a közölhetőség mértékéig kidolgozva).

10. Feltevés megtanulása, munkatérkép megrajzolása.

Nyomatékosan hangsúlyozom a bajtársak felé, hogy az előre kiadott *alkalmazó megbeszélés feltevését meg kell tanulni* és a *helyzetet a térképbe pontosan előre be kell rajzolni* úgy, hogy a helyzet a térképről a nyomtatott szövegbe való betekintés nélkül is folyamatosan leolvasható legyen. Más szavakkal ez úgy is kifejezhető, hogy a hallgatónak tökéletesen bele kell magát élni a helyzetbe.

A helyzet tökéletes ismerete az alapja a helyzetmegítélésnek, a mérlegelésnek és az ezek alapján meghozandó elhatározásnak.

Ha a feltevést előre *megtanuljuk* és ezt a térképen is előre rögzítjük, vagyis ha a helyzetet tökéletesen ismerjük, s benne élünk a helyzetben, akkor a kérdőpont kidolgozására meghatározott időt teljes egészében a lényegi munkára — a helyzetmegítélésre, mérlegelésre és az elhatározás rögzítésére — fordíthatjuk.

Elveszett ember az, aki az alkalmazó megbeszélés megkezdésekor akarja a feltevést megtanulni s akkor kezd ahhoz, hogy megkeresse az egyes helységeket a térképen és bele élje magát a helyzetbe. Az ilyen hallgató már a legelső kérdőpontot sem fogja megoldani tudni, mert nem lesz ideje a lényegi munka elvégzésére. Azon pedig, aki már az első kérdőpont kidolgozásában is elmarad, bizonytalanság érzete lesz úrrá, mely végig fogja kísérni az egész alkalmazó megbeszélésen. Ennek a bizonytalanságnak az eredménye csak az lehet, hogy az illető

Harcászati emlékeztető

Lövészetred menete

1. **Cél:** az ezred teljes harcokésztség fenntartásával érkezzen be.
2. **Mikor hajtsa végre:** lehetőleg éjjel vagy korlátozott látási viszonyok között. Nappal fokozott gondoskodás légvédelemről, rejtőzésről, páncélelhárításról.
3. **Végrehajtás módja:** mélységben tagolt menetoszlop, egy menetvonal, zlj-ak 1—1 menetlépcsőt alkotnak, 500—500 m. távköz.
4. **Menetteljesítmények:** 4 km(óra), felszerelés könnyítése esetén 5 km(óra); télen 3—4 km. Napi 30 km (erőltetett 40—45 km).
5. **Pihenők:** 50 percenként 10 perc, menettávolság első fele után 3 óra, 3—4 napi menet után 1 napi pihenő (erőltetett menetről 2 nap után).
6. **Tagozódás:**

A) Előremenet:

Mint hadosztály elővéd.
felderítő rész
előosztág (2—5 km)
oldalvéd (1—2 km)
közélbiztosító járőrök

Általában menetelő ezred:
felderítők
elővéd
oldalvéd
utóvéd
közélbiztosító járőrök

Hadosztály zömében menetelő ezred:
csak biztosító egységeket küld ki

Ezred oldalmenetben:
a veszélyeztetett oldalon:
oldalvéd
menetirányban:
előosztág
utóvéd
álló biztosítás.

B) Hátramenet:

Ugyanúgy kidolgozzuk, mint az előremenetet.

Megjegyzés: az egyes felderítő részek mellé adadjuk még az erőket (pl. százaőtől—zászlóaljig, vagy rajtól—szakaszig stb.), valamint a távolságukat a kiküldő parancsnokság oszlopától.

7. **Hogyan történik az elrendelés:** előzetes meneterősítés, indulás időpontja, menetrend, besorolás, menetvonal, időtartam stb.
8. **Teendők a menet megszervezésénél:**

9. **Végrehajtás:**

A) Hegységben:
B) Erdőben:
C) Éjjel:

} a lényegét a Harcászati Szabályzatból bejegyezzük (itt nem közölhető).

10. **Hadtápgondoskodások:** A) *Általában:* étkezések kiosztásáról, a menetek alatti elkészítésséről, vízellátásról való gondoskodás zubhonygállérok kigombolhatók, sapkák levéhetők.

B) *Télen:* utak megjelölése jelzőpóznákkal
hosszú pihenőket ne tartsunk (előremerző szolgálatnál figyelembe venni)
fagyások megelőzése céljából éjszakai óvócsikket adjunk ki (ruházat szolgálatvezető)
fagyásoknak kitett testrészeket kenessük be fagykenőccsel (gondoskodás ilyenről)
lábakat csavartassuk papírba
menetet feltétlen helységben, erdőben vagy szélről védett helyen fejezzük be
tűzelőanyagról gondoskodjunk.

C) *Nagy hőségben:* ha a nappali menet elkerülhetetlen, korai indulás — a nagy hőség alatt hosszú pihenő — továbbmenet, mikor a hőség már kezd alábbhagyni
napszúrás ellen védeni a csapatot
gondoskodás bőségesen ivóvízről (hosszu pihenő helyét víz közelében határozzuk meg)
kulaokat töltsük meg a menetek megkezdése előtt
zubhonyok kigombolása, időnként sapkalevetél, az út árnyékos oldalán meneteljünk.

rosszul szerepel az egész alkalmazó megbeszélés során. Félelemmel üli végig az egész foglalkozást és ezt a félelmet elhozza magával a legközelebbi alkalmazó megbeszélésre is.

*

Meg vagyok győződve arról, hogy lesznek olvasóim között olyan bajtársak, akik a fentiek olvasása után azt fogják mondani, hogy ez a sok nyomtatványnak és segédeszköznek előre való elkészítéséhez, valamint azoknak az alkalmazó során folytatólagos vezetéséhez szükséges idő nincs arányban azzal a könnyebbséggel, amit ezek révén el lehet érni. Igazat adok ebben esetleg azon bajtársaknak, akik sokat és sokszor és mindenkor pihent aggyal foglalkoznak alkalmazó megbeszélésekkel. Azoknak talán elegendő lesz, ha csak egy helyzetnyilvántartást vezetnek s maguk mellett tartanak egy papirozt, melyre egyes dolgokat feljegyeznek. De már ezeknek a bajtársaknak sem lesz igazuk, ha történetesen több napon át tartó és közben éjjeli munkát is magában foglaló alkalmazó megbeszélésen vesznek részt. Ilyenkor a legkiválóbb agyu és képzettségű hallgatónak is mankóra van szüksége. A szükséges mankót pedig az említett segédeszközök között találja meg.

Ne tekintsék a bajtársak e segédeszközöket olyanoknak, melyek csak arra hivatottak, hogy a békében folyó kiképzést megkönnyítsék, vagy még terhesebbé tegyék, hanem olyanoknak, melyekre (egyesekre) komoly körülmények között is szükség van, illetve melyeknek akkor fogjuk a legnagyobb hasznát látni, mikor válságos helyzetben kell szolgálatunkat ellátni. Ne féljünk attól, hogy gépiessé tesszük ezekkel az alkalmazó megbeszéléseket. Ezek nem teszik a gondolkodást feleslegessé, csak megkönnyítik azt.

Végezetül meg kell említenem, hogy a hallgatók legtökéletesebb előkészületei mellett is nagyon sok függ attól, hogy a gyakorlatvezető mily segítséget nyújt a hallgatóknak még az alkalmazó megbeszélés megkezdése előtti időszakban és annak megtartása alatt. E tekintetben javaslatom a gyakorlatvezetők (oktatók, tanárok) felé:

1. az alkalmazó megbeszélés megindulási helyzetét a hozzávaló térképpel együtt mindenkor legalább egy héttel a foglalkozás ideje előtt adja ki, hogy a hallgató a feltevést megtanulhassa és tökéletesen beleélhesse magát a helyzetbe;

2. a felderítési terv, áttelepítési terv, számvetés, helyzetnyilvántartás, szállítási terv stb., stb. nyomtatványokat sokszorosíttassa és a feltevéssel együtt bocsássa készen a hallgatók rendelkezésére) a hallgatók az ezek megvonalozására szükséges

időt — ami nem lényegi, hanem tisztán másolási munka — tanulásra és lényegi munka elvégzésére fordíthatják);

3. az egyes kérdőpontok kidolgozásához az engedélyezendő időt ne becslés, hanem konkrét megállapítás alapján határozza meg, melynél vegye figyelembe a helyzetnyilvántartás, az emlékeztető stb. vezetéséhez szükséges időt s főleg azt, hogy a hallgatónak legalább kétszer annyi időre van szüksége a kidolgozáshoz, mint magának a gyakorlatvezetőnek, aki teljesen uralja a helyzetet s „drukkolás” nélkül dolgozik;

4. türelmes hangon magyarázza meg és javítsa ki a hallgató által elkövetett hibákat. Kíméletlen dorongolással csak azt éri el, hogy a hallgató olyan lelkiállapotba kerül, hogy a továbbiakban odafigyelni és komoly munkát végezni már nem tud. Jegyezze meg magának a gyakorlatvezető azoknak a nevét, akikről az alkalmazó megbeszélés során megállapítja, hogy készületlenül jöttek el a foglalkozásra s ezeket a foglalkozás befejezése után vonja vagy vonassa felelősségre;

5. ne arra helyezze a súlyt, hogy tudását csillogtassa a hallgatók előtt, hanem arra, hogy átültesse a hallgatóságba;

6. ne essen abba a hibába, hogy csak a „hivatalos megoldás”-t ismeri el jónak és helyesnek;

7. ha olyan kérdőpont kerül kidolgozásra, vagy a kérdőponton belül szerepelnek olyan tárgykörök, melyek oktatás vagy foglalkozás tárgyát még nem képezték, hívja fel erre külön is a hallgatóság figyelmét s adjon útbaigazítást a kérdés megoldásához, mert nem az a cél, hogy azt tudjuk meg: mit nem tudnak a hallgatók, hanem, hogy megtanítsuk őket mindarra, amit tudniuk kell;

8. azon hallgatókkal, akik alkalmazó megbeszélésen még sohasem vettek részt — az elméleti anyag megtanulása után — egy-két alkalmazó megbeszélést feltétlenül kollektíven a gyakorlatvezető irányítása mellett dolgoztasson ki, melynek során minden alkalommal mutasson rá, hogy a kérdőpont kapcsán:

mire terjedjen ki a figyelem; a helyzetmegítélésnél és a mérlegelésénél mit kell figyelembe venni,

hol mit kell feljegyezni vagy előjegyezni,

hogyan kell a szükséges számvetéseket megejteni,

hogyan kell az elhatározást a vonatkozó okmányokban rögzíteni stb., stb....

9. az alkalmazó megbeszélésen kidolgozott és beadott megoldásokat feltétlenül értékelje ki s annak eredményét a legközelebbi alkalommal feltétlen beszélje meg a hallgatókkal.

Jelen tanulmányommal egy olyan tárgykört indítottam meg, mely bőséges alkalmat ad kritikára, hozzászólásra és kiegészítésre.

Kérem a bajtársakat, éljenek ezzel az alkalommal Tegyük közkinccsé gyakorlati tapasztalati tudásunkat. Fogjunk mindnyájan össze abban, hogy leküzdjük az alkalmazó megbeszélésekkel kapcsolatos félelmet. Csak akkor fogunk az alkalmazó megbeszélésekkel komoly kiképzési eredményt elérni, ha ezen minden hallgató félelem nélkül, örömmel és lelkesedéssel vesz részt. Szorgalmas egyéni tanulással és kollektív együttműködéssel ezt el is érhetjük. Jelszavunk legyen:

„Tanuljunk, hogy tudjunk és tudjunk, hogy taníthassunk”.

Ne ismerj fáradalmat, ha katonai, szakmai és politikai tudással növeléséről van szó!

